

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: Straffuldbyrdeskontoret
Sagsbeh: Sanne Renée Stengaard Jensen
Sagsnr.: 2014-3051/01-0020
Dok.: 1080691

Supplerende samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 3.-4. marts 2014

Side:

2-7 Dagsordenspunkt 14 Kommissionens rapport om bekæmpelse af korruption i EU
-præsentation af Kommissionen
KOM (2014) 38 endelig

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dagsordenspunkt 14: Kommissionens rapport om bekæmpelse af korruption i EU

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2014) 38 endelig

Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Kommissionen fremlagde den 3. februar 2014 rapport om bekæmpelse af korruption i EU. Kommissionen forventes på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. marts 2014 at præsentere rapporten. Rapporten indeholder – ud over to Eurobarometerundersøgelser og to generelle kapitler om korruption i EU – 28 kapitler om situationen i de enkelte medlemslande. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side forventer man at kunne tage Kommissionens præsentation af rapporten til efterretning.

1. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 6. juni 2011 en meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om bekæmpelse af korruption i EU (KOM(2011) 308 endelig). I meddelelsen er det anført, at der med henblik på at overvåge og evaluere medlemsstaternes indsats for at bekæmpe korruption og dermed fremme et større politisk engagement på EU-niveau bør indføres en særlig evalueringsmekanisme i form af en EU-rapport om bekæmpelse af korruption.

I forlængelse heraf fremlagde Kommissionen den 3. februar 2014 den første rapport om bekæmpelse af korruption i EU. Det forventes, at Kommissionen herefter vil udarbejde en rapport hvert andet år.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3.-4. marts 2014 forventes Kommissionen at præsentere rapporten.

2. Indhold

2.1. Generelt

Kommissionens rapport om bekæmpelse af korruption bygger dels på informationer fra eksisterende evalueringsmekanismer på korruptionsområder (herunder i regi af Europarådet, OECD og FN), dels på indsamling af information i regi af en ekspertgruppe, et netværk af lokale korruptionskorrespondenter samt afholdelse af lokale workshops.

Rapporten indeholder bl.a. to Eurobarometerundersøgelser om, hvordan henholdsvis borgere og virksomheder i EU opfatter korruption.

Rapporten indeholder endvidere et kapitel om korruptionsrelaterede trends inden for EU og et tematisk kapitel om et udvalgt emne, som har særlig relevans inden for EU-området. I den foreliggende rapport analyser Kommissionen således, hvordan medlemsstaterne tackler korruption i forbindelse med offentlige indkøb.

Rapporten indeholder endelig 28 kapitler, som omhandler situationen i de enkelte medlemslande. Der er ikke tale om en udtømmende beskrivelse af korruptionsrelaterede emner og tiltag for hver enkelt medlemsstat. De landespecifikke kapitler fremhæver derimod udvalgte emner, anviser eksempler på god praksis, som andre lande kan lade sig inspirere af, og sætter fokus på emner, hvor der ifølge Kommissionen bør gøres mere.

2.2. Kapitlet om Danmark

I det landespecifikke kapitel om Danmark omtaler Kommissionen kort rammerne for bekæmpelse af korruption i Danmark, herunder de retlige rammer, de institutionelle rammer, erfaringer med korruption og diverse undersøgelser.

Kommissionen sætter her ud over fokus på henholdsvis økonomisk støtte til politiske partier og bestikkelse i udlandet.

Kommissionen konkluderer generelt, at Danmark ligger i toppen blandt EU-landene med hensyn til gennemsigtighed, integritet og kontrol med korruption, at korruption ikke betragtes som et problem i Danmark, og at emnet ikke har en fremtrædende rolle på den politiske dagsorden.

Kommissionen anfører, at der imidlertid er plads til forbedringer og fremkommer på baggrund af rapportens konklusioner med anbefalinger til Danmark med henblik på fremtidige foranstaltninger inden for henholdsvis økonomisk partistøtte og bestikkelse i udlandet.

2.2.1. Økonomisk støtte til politiske partier

Kommissionen bemærker i sin rapport, at den danske lovgivning om støtte til politiske partier de senere år gradvis er blevet ændret og forbedret for at skabe større åbenhed omkring partistøtten.

Kommissionen anfører dog, at de danske regler ikke er tilstrækkeligt gennemsigtige, bl.a. fordi der i Danmark ikke findes et forbud mod, at partier kan modtage donationer fra udlandet, fra juridiske personer og fra anonyme givere. Kommissionen kritiserer endvidere, at der ikke i dansk ret er indført et loft over donationens størrelse samt at privat støtte til enkeltkandidater ikke er omfattet af partiregnskabsloven.

På baggrund af rapportens konklusioner anbefaler Kommissionen, at man fra dansk side med henblik på at øge gennemsigtigheden og forbedre kontrolmekanismer i forbindelse med økonomisk støtte til partier og enkeltkandidater foretager en yderligere styrkelse af de danske regler ved at tage hensyn til anbefalingerne fra Europarådets Gruppe af Stater mod Korruption (GRECO).

GRECO har den 2. juli 2009 udarbejdet en rapport vedrørende de danske regler om gennemsigtighed inden for området for partistøtte og aflæggelse af partiregnskaber.

Rapporten fra GRECO anbefaler Danmark at foretage følgende ændringer mv. af de gældende regler i lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber (lovbekendtgørelse nr. 1123 af 24. oktober 2006):

1. Forbyde anonyme bidrag til politiske partier/kandidater.
2. I tilfælde, hvor der ydes private bidrag på over 20.000 kr. – og hvor navnet på bidragsyderen derfor efter de gældende regler skal fremgå af partiregnskabet – bør der tillige oplyses om, hvor stort et bidrag, den enkelte bidragsyder har ydet.
3. Udarbejde retningslinjer vedrørende rapportering og værdiansættelse af indirekte tilskud i form af naturalieydelser til politiske partier.

4. Overveje at indføre hyppigere rapportering i forhold til indtægter og udgifter i relation til valgkampagner samt at sikre, at relevant information herom offentliggøres.
5. Overveje at udvide kravene til de politiske partiers regnskaber til også at omfatte indtægter fra partiernes egne aktiviteter og ejendomme på centralt niveau samt – i videst muligt omfang – på regionalt og lokalt niveau, samt forsøge at øge gennemsigtigheden i forhold til bidrag fra ”tredjeparter” (f.eks. enheder og interesseorganisationer, der knytter sig til politiske partier).
6. Sikre, at bidrag over et vist beløb til kandidatlistor og enkeltkandidater i videst muligt omfang offentliggøres, herunder med angivelse af både bidragsyderens navn og bidragets størrelse.
7. Sikre uafhængig og konsekvent revision af regnskaber fra politiske partier, der er opstillet til folketingsvalg eller til europaparlamentsvalg og – i det omfang, det er passende – fra partier, der er opstillet til regionale eller kommunale valg; samt udfærdige regler eller retningslinjer med henblik på at sikre den nødvendige uafhængighed for de revisorer, der reviderer de politiske partiers regnskaber.
8. Sikre uafhængig og reel kontrol af støtte til politiske partier og valgkampagner.
9. Sikre, at kommende regler om støtte til politiske partier og valgkampagner ledsages af fleksible – f.eks. administrative – sanktioner, som er effektive, proportionale og afskrækkende.

2.2.2. Bestikkelse i udlandet

Kommissionen bemærker i sin rapport, at Danmark har gjort en indsats for at øge bevidstheden om og forebygge brug af bestikkelse i udlandet samt fremme virksomhedernes samfundsansvar. Det bemærkes endvidere, at de danske myndigheder og erhvervsorganisationer har fremlagt adskillige retningslinjer og vejledninger om bekæmpelse af korruption. Kommissionen fremhæver i den forbindelse bl.a. CSR-kompasset og Udenrigsministeriets anti-korruptionspolitik som gode eksempler på forebyggelse af bestikkelse i udlandet.

Kommissionen fremhæver, at OECD i en evalueringsrapport fra marts 2013 om Danmarks implementering af OECD-konventionen om bekæmpelse af bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner bl.a. kritiserer Danmark for ikke at gøre nok for at retsforfølge og efterforske sager om bestikkelse af udenlandske

tjenestemænd. Kommissionen anfører i den forbindelse, at sanktionsniveauet i en konkret sag, som er omtalt i rapporten, forekommer lavt.

Kommissionen fremhæver endvidere, at OECD bl.a. kritiserer Danmark for, at retsstillingen for så vidt angår såkaldte smøringspenge (dvs. betaling for at få en tjenestemand til at udføre sine opgaver) ikke er klart defineret, retligt bindende og i overensstemmelse med artikel 1 i konventionen. Tilsvarende har GRECO i en rapport om den strafferetlige regulering af bestikkelse fra 2009 bl.a. kritiseret Danmark for at opretholde kravet om dobbelt strafbarhed og for anvendelse af ”dobbeltstandarder” vedrørende betaling af såkaldte smøringspenge.

Kommissionen anfører på den baggrund, at Danmark bør gøre mere for at bekæmpe bestikkelse i udlandet ved at hæve sanktionsniveauet for virksomheder og andre retlige enheder, at overveje at ændre kravet om dobbelt strafbarhed og at sikre, at forbuddet mod betaling af smøringspenge er klart defineret, retligt bindende og i overensstemmelse med OECD-konventionen.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde, jf. pkt. 10 nedenfor – foretaget høring vedrørende sagen.

6. Nærhedsprincippet

Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk forventer man at kunne tage Kommissionens præsentation af rapporten til efterretning.

9. Europa-Parlamentet

Kommissionens rapport er afgivet til både Rådet og Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget vedrørende asyl og indvandringssamarbejdet

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 18. februar 2014.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.